

Förbrukningen av veterinärmedicinska mikrobläkemedel har minskat i flera länder – skillnaderna alltjämt stora

Europeiska Läkemedelsmyndigheten EMA har samlat in data om konsumtionen av veterinärmedicinska mikrobläkemedel sedan 2010. Den senaste rapporten som gäller 2012 inkluderar redan informationen från 26 länder, med andra ord täcker den ungefär 95 procent av produktionsdjuren i Europa.

I likhet med de tre tidigare rapporterna baserar sig uppgifterna på försäljningen av veterinärmedicinska läkemedelspreparat per förpackning som har ställts i förhållande till antalet produktionsdjur. Försäljningsuppgifterna har i huvudsak tagits från statistik som förs av läkemedelspartihandlar och apotek. Många läkemedelspreparat kan användas på flera djurarter och därför erhålls uppgifterna inte per djurart utan de rapporteras enligt läkemedelsgrupp och läkemedelsform.

Antalet djur har tagits i beaktande

För att det ska vara möjligt att jämföra förbrukningen av mikrobläkemedel under olika år har försäljningen ställts i förhållande till antalet djur. I beräkningen av populationskorrigeringsenheten (population correction unit, PCU) som tillämpas i ESVAC-projektet har de viktigaste produktionsdjurarterna och djurhandeln mellan länderna tagits i beaktande. En PCU motsvarar cirka 1 kg men det gäller att komma ihåg att detta är en fullständigt teknisk enhet. I rapporten presenteras försäljningen av mikrobläkemedel i milligram aktivt ämne per populationskorrigeringsenhet (mg/PCU) och i relativa andelar av totalförbrukningen. En detaljerad beskrivning av populationskorrigeringsenheten ingår i den första ESVAC-rapporten.

Då man betraktar resultaten bör man beakta att fördelningen av produktionsdjurarter mellan länderna kan vara mycket olika. Av denna orsak bör konsumtionstrender betraktas i första hand per land även om det inte går att undvika inbördes jämförelser av de olika länderna.

Stora variationer i totalförsäljningen

Totalförsäljningen per land var 3,8–396,5 mg/PCU, med andra ord var den största försäljningen hundra gånger större än den minsta.

I det sammanlagda resultatet användes överlägset mest läkemedelsformer som lämpar sig för gruppmedicinering: premix och pulver för medicinfoder eller -dryck. Andelen gruppläkemedel av den totala förbrukningen var 91 procent medan injektionspreparat stod för 8 procent och preparat som administreras intramammärt stod för 1 procent av förbrukningen. I Finland användes mest injektionspreparat (58 procent), gruppläkemedel (36 procent) och intramammära preparat (2 procent). I Finland behandlades alltså i de flesta fall djurindivider och i Europa djurgrupper.

I Europa var de mest sålda läkemedelsgrupperna tetracykliner (37 procent), penicilliner (22 procent) och sulfonamider (10 procent). I Finland såldes mest penicilliner (53 procent), sulfonamider (21 procent) och tetracykliner (15 procent).

Kritiskt viktiga mikrobläkemedel

Försäljningen av kritiskt viktiga antimikrobiella humanläkemedel (critically important antimicrobials, CIA), det vill säga 3:e och 4:e generationens kefalosporiner, fluorokinoloner och makrolider varierade mycket mellan länderna (0–0,68 mg/PCU, 0,01–11 mg/PCU och 0–31 mg/PCU). I Finland används tydligt mindre mängder av dessa än i Europa i allmänhet (0,02 mg/PCU, 0,2 mg/PCU och 1,2 mg/PCU).

I Europa finns 3:e och 4:e generationens kefalosporiner för produktionsdjur endast i form av injektioner eller preparat som administreras intramammärt. Fluorokinoloner blandas i de flesta fall i dricksvattnet (80 procent) medan makrolider ofta administreras blandade i fodret eller dricksvattnet (92 procent). I Finland finns 3:e generationens kefalosporiner och fluorokinoloner för produktionsdjur endast i form av injektionspreparat. Däremot administreras makrolider nästan utan undantag som gruppläkemedel.

Konsumtionen har minskat i flera länder

Försäljningsuppgifterna insamlades för tredje gången med hjälp av ett enhetligt system och därför har landspecifika grafiska representanter över förändringar i förbrukningen enligt läkemedelsgrupp lagts till i rapporten. I 18 av de 20 länder som deltagit i uppföljningen sedan 2010 har förbrukningen av mikrobläkemedel minskat.

Förändringen är indirekt även en följd av den enhetliga rapporteringen av förbrukningen. När rapporteringen av förbrukningen av veterinärmedicinska mikrobläkemedel inleddes i Europa för fyra år sedan fick resultatet stor uppmärksamhet och många medlemsstater skred till åtgärder för att dämpa förbrukningen. Till exempel i Nederländerna har man lyckats förminska totalförbrukningen med 49 procent på några år. I Finland ligger användningen av mikrobläkemedel på en måttlig nivå i en europeisk jämförelse. Förbrukningen har varit jämn under uppföljningsperioden.